

821
N-92.

FERUZ NE'MATULLAYEV

KABISA

• BIRINCHI KITOBIM •

SHE'RLAR

Книга должна быть
возвращена не позже
указанного здесь срока

Количество предъявляющих
вклад

4465
4164

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI
1-FILIALI

- 1146 -

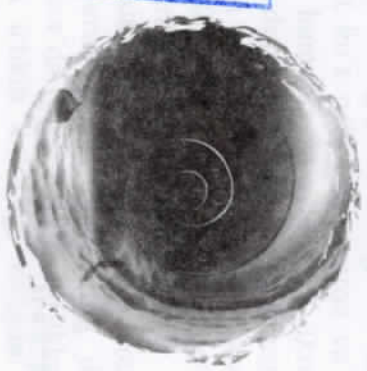
821
N-92

O'ZBEKISTON YOZUVCHILAR UYUSHMASI
"IJOD" JAMOAAT FONDI

FERUZ NE'MATULLAYEV

ABISA

She'rlar

TOSHKENT
"ADABIYOT"
2020

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

Nashr uchun mas'uli:

Jo'rabek JAHON

Mas'ul muharrir:

Vafo FAYZULLOH

Ko'plab iste'dodli tengdoshlari ichida ajralib turgan, o'z so'zini aytishga intilayotgan yosh shoir Feruz Ne'matullayevning yangicha nigohi, botin ifodasi, yonliq bir ovozi ta'bi nozik she'rxoni-da befarq qoldirmaydi, degan umiddamiz.

Ushbu kitob O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi tomonidan nashrga tavsiya qilinib, "Ijod" jamoat fondi tomonidan moliyalashtirilgan.

ISBN 978-9942-5779-1-3

© F. Ne'matullayev, 2020
© "Adabiyot", 2020

*Bir umr og'riydi
Og'riq sezganlar.
O'limdan qo'rqqanlar
O'lar umrbod...*
Federiko Garsia LORCA

YO'L JUDA UZUN

Bu kabir va sag'ir borliqda o'zini va o'zgani anglash ham hammaga nasib etavermaydi. Anglaganlarining hammasini emas, eng muhimi, eng go'zali, eng umidbaxshini anglatish esa iste'dod. Zero, bunga ma'no olamida ehtiyoj bor. Bu ehtiyojdan, tashnalikdan adabiyot, uning yombi, eng ta'sirchan janri she'riyat ko'z ochgan, mumtoz va samimiy do'stga, hamnafasga aylangan. Davomiy sir ortidagi dunyoning qay bir parchasini yangicha ayon aylash uchun esa yangi ovozlara kerakdir. Shundan adabiyot yangilanib, o'quvchi qalbini ziynatlab boraveradi.

Shunday ulug' bir yo'lga chiqayotgan yosh shoir Feruz Ne'matullayevning ilk kitobi – "Kabisa"da (nom ham nodirlikka ishora), dunyoni ichkin ko'rishga bo'lgan samimiy harakatda o'ziga xos nigoh, tasavvur va ifodaning bo'rtib turganligi avvalo e'tiborimni tortdi. Rost, bu o'ziga xoslik ortida yosh ijod-

korning mumtoz va zamonaviy she'riyatining eng yaxshi namunalari havasmand ekani, mutolaaga astoydil berilgani ham seziladi. Biroq Feruz o'zi ma'nan yashagan olamning murakkab taloto'plariga o'zidan ifoda, ohang, tashbeh topishga urinayotgani ham ayni haqiqat. Bu jarayonda uning izlanish va muvaffaqiyatlari, hatto kurashdagi mag'lubiyatlari borasida nimadir deyishga hozir imkonimiz bo'lmasa-da, uning she'rlaridagi bir unsurni muhtasargina ta'kidlashni istar edim. Bu Feruz she'riy va dasining samimiyligi, o'ziga ishonchi, hayot kabi qonuniy haqiqatning fojiviy tomonlarini-da ifodalashga bo'lgan jur'ati, she'riyatning ulug' amali o'quvchi ko'nglini yorug'likka toblashi, kechinmaning betakrorligini ozmi-ko'pmi kashf qilgani, aksiomalarning ortiga ham nazar tashlashi so'z yo'lining ma'no-mohiyatini anglagandan, shunga yarasha iqtidori borligidan darakdir. So'zimiz quruq bo'lmasligi uchun uning ikki-uch misrasini keltiramiz. U yozadi: "Axir, biz ham ulkan daraxtmiz" yoki "Yo'l juda uzun". Bular ijodkor siymosiga o'ziga xos tashbehli chizgi va ko'zgu emasmi?! Uning xuddi shunday "So'zlarim alomat, so'zlarim chag'in" e'tirofini shoirning maslagi va shoirga qo'yilgan talab o'rnida ham qabul qilish

mumkin. Yoki mana bu misralarni ramziy ma'noda tashunganimizdan keyin shuurimiz ranginlashib ketadi: "Tong har safar soladi yodga, Unut bo'lib ketgan hayotni". Feruzning ana shu hayot murakkabliklarini muhtashaga urinishiga esa ezgu, insoniyat tashna haqiqatni ko'rsatishga e'tiqodi, badiiyatning muqaddasligini shu belgilaydi, deb bilishi uning kelgusiga-da katta umid uyg'otadi. "Dard - daraxt ilohiy..." yoki "Men istayman haqiqatni(ng)... tirilishini"(!) kabi satrlari ijodkorning asl vazifasini esga soladi. Shunday ajib va'da, go'zal iymon, hayot kabi tap-tortmas haqiqatni sevib, e'tiqod kabi so'zga sodiqlik talab qiladigan qismatga yuzma-yuz bo'layotgan Feruz Ne'matullohga, she'ri yuksak va hosildor daraxt, so'zi asrlarni oralab o'tadigan uzun yo'l bo'lishini, ovozdagi chaq'in haqiqatning chehrasini to'laqonli yoritishini, faqat va faqat hayotning chin dramasi o'quvchiga taqdim qilishini tilayman. Bu qismat yo'lidir, Feruzjon! U faqat mardonalarni siylaydi.

Vafo FAYZULLOH,

*O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi,
shoir*

Kiravering, deraza ochiq.
Soatning murvati to'xtadi.
Ko'kragimda yuragim sanchib
Urardi – bu so'nggi qadam.

O'ylanmang, izlanmang, kerakmas,
Basirlarday nur tering tundan.
Harakatga o'rganing besas,
Jimlik zulmat aro uchqundir.

Kaftingizni quyoshda yoqing,
Aybingizni tozalang suvda.
Tiyonshon – bu mag'rurlik tog'i,
Ildizida dard bor, bordir g'am.

Tiriklikning poyi – aylana,
Kirdim, tanbaladim eshikni.
Derazadan kiraveringlar,
Yashamoqqa biroz kechikdim.

Rasm soling.
Yurak soling suratga.
Bir his soling –
Qaroqlardan tomchilasiz yosh.
To'rt devor oralig'ida o't olsin yurak –
Vatan –
Quyoshi!
Razm soling...

Ketar ekan oftob narilab,
Sox-shabbalar – tutashmagan qo'l.
Buyuk kelajakning qa'ridan
Yonayotgan – biz yurmagan yo'l.

Shamol kelar yetaklab vaqtni,
O'tmishidan nolimaydi vaqt.
Axir, biz ham ulkan daraxtmiz,
Mevalari talangan daraxt.

O, naqadar maftun etar o'ziga
Tun, quyuq tuman.
So'nggi bora portlar ko'zimda
Qachonlardir so'ngan sham.

Xayolotga cho'kib bordim – tor yo'lak,
Yo'l juda uzun.
Evoh! Tuman aro yashasam kerak
Yolg'iz bir o'zim.

Sobit tog'lar sadosi... Aks-sado...
Osmon bag'ri nechuk qon rangda?
Bu Tangridan berilmish jazo –
Xanjar ko'kni yaralar jangda.

Termulingiz xayolchan, ko'kka –
Qon – sharobdan to'lib borar jom.
Yorab! Kunduz hayoti to'xtab,
Quyiladi yer uzra oqshom.

Siniq derazadan boqadi olam,
Siniq derazadan cho'kib kelar tun.
So'niq ko'zlarimda balqiydi iola,
Siniqlik ortida cheksiz ERK tutqun.

Osmon ko'rinadi dengiz aksida,
Tazallum qa'ridan taralar sado:
"Dunyo haqiqatning boshini egar,
Tiriklik – arosat, yashamoq – azobl.."

Quyosh kuyib bitdi. Oy so'har, xasta
Nur tomar tarnovning labidan chak-chak.
Yovuzlik ko'rpsin to'shaydi asta
Tunda yaratilgan beshafqat ertak.

* * *

Kunlarim, beshafqat kunlarim
O'tarlar, ketarlar qoshimdan.
O'yimni yemirgan o'ylarni
O'tkazib yubordim boshimdan.

O'tmishni qoldirib ortida
Tobora ruhimdan uzoqlar.
Turmushning qaysi bir qatida
Manglayni silaydi tuzoqlar.

Alamlar sochimga o'rmalar,
Shamollar ko'ksimni tirnaydir.
Yelkamdan ko'tarar qar'alar,
Ko'zimda uyqusiz tun daydir.

Qaltiroq qo'llarim yer timdar,
Isyonkor yuragim olishar.
Bilaman, qachondir ortimdan
Kunlarim qo'l silkib qolishar...

* * *

Tinglanar shaharning sokin alhoni,
Bir lahza sukunat,
Bir lahza jimlik.
Osmon chiroqlari ohista yonar,
Ko'zingda bir lahza yonadi tunlar.

Termulsam, ijizat etsang, seviklim,
O'yimiz o'rasa hislar quyuni.
Dunyoni unutsam,
Dunyodan tonsam,
Sen bilan o'tkazsam so'nggi tunimni.

Nafasim kuydirar yuzing bolishda,
So'zlarim alomat,
So'zlarim – chaqin.
Sen mendan tobora yana olisda,
Tobora men senga yana-da yaqin.

Yomg'ir yog'ar, malla sochim ho'l,
Osmo tengsiz, men kabi yolg'iz.
Yomg'ir yog'ar, odil hakam yo'l –
Ikki ayro loy kechilgan iz.

Yomg'ir yog'ar, yurak yer timdar,
Iblis kelib cho'kar qoshimga.
Yomg'ir yog'ar, jami g'alvalar
Yog'iladir mening boshimga.

Olis-olislariga boqqanda odam,
Ko'zlari qamashar quyosh nuridan.
Axir, u kechilgan kundan muttaham,
Muttaham kechilgan uzoz umridan.

Yoqilgan o'tmishda kullar uyumi,
Qaroqlar namlanar, uyilar qoshlar.
Allohim, berkitma umr uyini,
Mening ham haqqim bor uzoz yashashga.

MANFRED

Tun o'qi yog'ililar birma-bir,
Kunma-kun yiroqdir manzillar.
Sen olis... Men olis... Bad taqdir
Tunlarga tinglatdi arzimni.

Yashamak mushkul ish, tiriklik
Naqadar achchiq va azobli.
Sen – shamol. Men – shamol.
Shamol – ERK...
Rutubat madhidek hayotim.

Yashadim – isyonni qo'zg'adim,
Izmimni topshirdim o'zlikka.
So'zlarim yulduzdek sochilib
Yondirdi. Chatnadi muziklar.
Astarta*, bul yorug' jahonda
Haqiqat – nur kabi to'larman.
Bandaman, o'lsam-da qachondir
Zulmatni pichoqlab o'larman.

*J. Bayron asari qahramoni.

Janub sari uchar turnalar,
Yo'qlik ila chekinar uzlat.
Sharpalar sas chiqargan onda,
Vatanim, deb akillar itlar.

Kezinadi bir un darbadar,
Poyoni yo'q dala bag'rida:
"Nahot his qilmaydi turnalar
Itlar tuygan og'riqlarini..."

Cheksizlikka yetgan chog'larda
Samo sathi cho'kar tuproqqa.
Buyuklik – qad tutgan tog'larda
Ko'kka yetaklagay so'qmoqlar.

Oxirini topganda safar,
Yo'llar yurtidan ketmasa nari.
Ajabmas, kun kelib turnalar
Akillasa itlar singari.

Boshlanar sukunat sadosi,
Zamharir go'zallik xudosi –
Qor yog'ar...

Bo'g'ilgan kunlarim tun kabi,
Bo'g'zimda yorilgan un kabi –
Qor yog'ar...

Jar solar o'liklar burg'usi,
Men qadar ul marhum bo'lg'usi,
Qor yog'ar...

Muzlagan nafosat kaftimda,
Hali ham hayotman, aftidan,
Qor yog'ar...

TUSHUNCHA

Urush – minilmagan otlar dukuri,
Bunda kunlar qora, oydin tunlari.
Har on o'taverar o'qlar yugurib,
Och qolgan, madorisiz dushmanlar sari.

Yengilar elakda elangan qo'shin,
Qo'rquv kallaklaydi barmoqlarini.
Qontalash bag'riga qurolin quchib,
Jon berar yurtidan ancha narida.

Urush – kipriklarni sindirib qaytgan
Achchiq – ko'zlardagi beun noladir.
Urush – Vatan so'zin qaltirab aytgan
Otasiz, onasiz yetim boladir.

Yurish, yurish kerak, kutadir manzil –
Chechakka burkanib tinchlik degan tush.
Urush – hayot darsi, urush bu, axir,
Nomarddan mardlarga qilingan yurish.

Sardor Salimovga

Tuman og'ushida nam olar tuproq,
Tinglanar jimlikning jarangdor ohi.
Bunda hayot yonar, kun yonar uzoz
Tashvishlar – turmushning achchiq dargohi.

Chorlar poyonotning bag'rida firoq,
Sevinch qurshovida yosh olar ko'zlar.
Shoir ketib borar yiroqdan yiroq,
Qachondir yo'qotgan baxtini izlab.

- 1146 -

Sharpalarning qadamlarida
Anglanilmas shovqin tinglandi.
Cho'kayotgan men emas edim,
Cho'kayotgan edi kintlardir.

Marhumotning o'zidek yakka
Hayot kechlardi uyquda.
Egasi yo'q taxt deb falaklab
Cho'kayotgan edi tuyg'ular.

Yulduzlarning shiviri tindi,
Tindi oynning sirli unlari.
Samo tengi ulkan kemada
Cho'kayotgan edi kunlarim.

Qaroqlardan tuproq bag'riga
Tomchiladi armon yoshlari.
Tiriklikning hasratlariga
Asta-sekin cho'ka boshladim.

Yig'layotgan men emas edim...

Yuragingga boqdim ko'zingdan.
Ko'rdim
Uning go'zal ekanin.
Yaralmish ruhing
Yurak so'zidan.

Ko'rdim:
Tub-tubida yashirin sirlar.
Mag'rurlikdan yargalgan qafasni
Ko'rdim.

Olam-olam asirlar
Kutmoqda
Yurak tomon tashlangan qadamni.
Ko'zlaringga boqib,
Bildimki,
Ko'zlaring chorlaydi odamni.

Yo'q.
Seni sevmayman!
Ko'zlaringga boqdim.
Vassalom.

Trubka. Qo'ng'iroq. Jarangdor tovush.
Muhabbat lovullar... So'ng bor yonar sham...
Balki yaxshiroqdir, balki, ajralish
Hayotga o'rgatar ikkimizni ham.

Yaproqlar sochlarni sarg'aytar sarxush,
O'ylovlar o'ylovda, qaroqlarda nam.
Har yon sukunatdir, har yonda qor-qish.
Sen ketib borarsan mag'rur boshing xam.

Ikki dil ikki yon, oh, qandayin kun,
Sabablar yog'ilar ketmoqlik uchun.
Yalang'och ruhimdan uzoqlama hech.

Qanchalar mag'rursan, qanchalar yupun...
Tinglanar sensizlik kuydari bu tun,
Ketma, demoqlikka endi juda kech.

O'zingni qiyname suratim quchib,
Bo'rondek tebranar ko'zlaringda yosh.
Sovuq, izg'irinda shamoldek uchib,
Yanada uzog'roq ketardi izvosh.

Dalaga quloq il, kuyilar tabiat,
Yana ko'rishgaymiz, ko'z yoshlar nechun?
Muhabbat – ehtiros, ehtiros – uyat,
Qachondir qaytarman uyaliish uchun!

Bahor kunlarini, seni sog'inib,
O'tgan yillar kuyin dilga o'yaman.
Xira tortmasin deb takror, har kuni
Surating ostiga chiroq qo'yaman.

Qara, ostonada muzladi izim,
Atrofni o'ragan kumush qish misol.
Oxir mayсалarga aylandim o'zim,
Qara, yuragimda erib oqar qor.

Quyoshni izladim...
Yechim degan so'z
Ho'ngrab kelayotir sukut qa'ridan.
To'kilgan so'zlarim,
Endi birgamiz -
Ko'zim ikki qadam narida.

Nob nafasdan ungan
Yellar yotsirab
Xazonlar tilida urayotir do'q.
Nahot, quyosh urgan
Osmon ostida
Ko'z tinglagan biror kimsa yo'q.

Til bilmagan dardni
Og'iz - tuynukdan
Tahammul qoniga cho'ktiradi suv.
Nima ham qilardim,
Yurak ko'nikkan,
Ko'nikmaga aylangan qo'rquv.

Yo'lga chiqmang. Yo'llar qorong'u...
Yurak hadiksiragay tundan,
Soching ko'kdan achchiq ko'zyoshni.
Nashidaning baxtiga og'ib,
Qurolidan ayro uchqurlar
Izlagancha ketdi quyoshni.

Yo'lga chiqmang. Yo'llar xatarli...
To'rt tarafd - to'rt taxt - taloto'p,
Tuproqqa teng kelar qoyalar.
Yo'l boshlagan yuz dumli g'ardek
Tutun karvon tortar falakka,
Dengiz kabi oqar soyalar.

Yo'lga chiqmang. Yo'llar notekis...
O'pkalarda qo'rg'oshin - nafas,
Poy ostida yillar toshlari.
Yo'qolmagay tiriklik beiz,
Yo'llardagi bu - toshlar emas,
Ulug' janghirlarning loshlari.

Yo'lga chiqmang. Toptamang yo'lmi!

Bir ajib tush ko'rdim -
 Yo'l qadar uzun,
 Tong qadar chiroyli,
 Umrdek shirin.
 Hammasi yolg'on-u,
 Lekin hammasi
 Yoqimli ilohiy buyuk kuy kabi.
 Ajib tun...
 Ko'k uzra osig'liq shamlar.
 Yer unutildi.
 Bir lahza ruhinni tark etdi g'amlar.
 Kiprik qoqilmasin.
 Rabbim,
 Uyg'otma!
 Tomirim yorilsin -
 Sinsin qadahlar.
 O'zlikni unutib,
 Cho'lib g'afolatga
 Uyg'ona olmaslar naqadar baxtli.

Na sas keldi,
 Na-da bir sado.
 Dunyo uzra bong urdi jimlik.
 Bosh ushlagan og'ochsiz har dor
 Kimligiga aylanar kimning.
 Shaxs qaytadi, o'lik tafovut
 Tiriklikka qilar qaytarib.
 Fikr yorug'likdek qarodir,
 Yoshlik qarilikdan ham qari.
 Na sas keldi,
 Na boshlandi jang.
 Bir qafasda yuz minglab lashkar...
 Axir, vaqtning qulog'i garang -
 Qulog'i buralgan uxlashga.
 Borlik borliq uzra hayqirdi,
 Iz izlagan manzilga yetdi.
 Biz ham uxlayotgan aqlning
 Uyqusida uyquga ketdik.

Sira egilmadi bu g'urur,
Qil ustida turganda umrim.
Axir, qachon tog'lar egilgan?!

Sho'x soylarning ko'zgularida
Soch taragan parvonalikdan
Yaxshiroqdir tuyg'ularini
Cherta bilgan beun o'liklar.

Sababi yo'q hozir zamonda
Haq so'zining qirilishini.
Men istayman haqiqatni va
Murdalarning tirilishini.

Qo'rqinch. Sado kelar: "Alvido!" –
Marosimning so'nggi shovqini.
Yelkamga yuk tashlar so'nggi bor
Taqdir sochim silab, og'rinib.

Yellar o'tdi, tumanlar o'tdi,
Ishq qiyinadi, jon arosatda.
Stol uzra sham yonib bitdi,
Yondirildi suratlar, xatlar.

Qor ko'ksimga sanchilar, takror
Tun quyuni boshlanar. To'zim?!

Sen o'zingni ko'rma sababkor,
Ayrilqqa sababkor o'zim.
Zulm(at) davri keldi, azizam,
Ruhlar dahshat ila qo'zg'alar.
Sen sevmassan, men sevilmasman,
Sevilmoqqa haqli o'zgalar.

O't bo'lib yonmaydi ikki kaftimiz,
Siz menga qadrdon, men sizga g'anim.
So'z demay boqdingiz burib afitingiz,
Ijizat so'radim salomlashgani.

Boshlarda shamoldek aylanar zamon -
Men sizga qadrdon, siz menga g'anim.
Kun kelib takroran berarman salom,
Ijizat so'raysiz xayrlashgani.

Oy, yana ikkimiz yolg'iz.
Sen va men...
Sen va men...
Sen va men...
Sen va men...
Sen va mendan iborat uzun -
Uzoq tun!

Kel,
Bora olmayman sen tomon.
Tovonimni tilar tashnalik.
Yer - aylana.
Shams - ko'kda somon.
O'llim - g'arib...
Tiriklik - g'arib...
Kel,
Kelmog'ni aylagil magsad.
Aylagilki nigohlarni yor.
Sen menga atalgan bir xilqat.
Xilqatki,
Dalalarda kuylaguvchi shamoldek daydi,
Sochlarimni sarg'aytirgan quyoshdek issiq.
Bu tush.
Sensizlik -
Aldangan arosati tush.
Men -
Kezguvchi seni axtarib -
Ollis ufqni sevadigan qush.

Bag'rim tilkalan, ey sho'rluk bag'rim,
Qaydadir kutmoqda seni chaqinlar.
Yo'llarda tuzoqlar, dushmanlar sang'it,
Begonalar yaqin, uzoq yaqinlar.

Bulutlar ortida pardalangan sir,
Yoril, tilagingni tinglaydi ular.
Uloqtir, dardingni oyga uloqtir,
Dard – daraxt ilohiy o'sar sari sar.

Boshimga yulduzlar yog'dirar tashvish,
Marvarid zanjirlar bo'g'ar bo'g'zimni.
Ma'yus ko'zlarimga cho'kib keldi ishq.

Bag'rim, ishq atadim o'zim o'zimni.
Qonli tikanlarga qayragancha tish,
Baxtsiz yuraklarga ko'ndim so'zimni.

Ketsam,
Yig'lamaydi tog'-u tosh,
Xun tutmaydi yulduz shafaqqa.

Ketsam,
Mensiz otmaydi quyosh,
Hayot to'xtab qolar.

Faqatki,
Tashlanilgan –
Ozod – egasiz –
Qanotlari kesik qushdayin

Ketsam,
Ketar menga ergashib
O'layotgan o'lim istagi.

Ketsam...

(G'azal havasida)

G'o'zal mayin labingdan bol
tomib tursa, tutib olsam,
Ta'mi Kavsar, sharob deb yo
ikkilanmay yutib olsam.

Nazar etsang qarog'ingga
to'lib ikki olam aksi
Ikki olam ko'prigidin -
kiprigingdan o'tib olsam.

To'kilisa sochlaring sharros
bellaringning sohliga,
Bellaringning sohlinin
quchib ikki qutb olsam.

Tunmi yaldo etib kelsang
bir telbaning hujrasig'a,
To'lin oydek yuzlaringni
hilol birlan kutib olsam.

Hormon qaynayotgan qorlar ichinda,
O'ylarim tabiat siriga payvand.
Suyamib yashadim senga, kuchingga,
Ko'ksimning o'rlari sening bilan band.

O'chimni o'chirdim o'chsiz o'chingdan,
Muzlagan nolalar lab tegmagan qand.
O'zligim izmingda qonib yechingan,
Sarg'aygan tishlarga berma sira pand.

Turli mayranglarga solmish to'rsiz til,
Jon - tungi qushlarday tuslangan xilqat.
Yoylangan tomirda allalar aytib,

Kezlanib, tezlanib oqib borar dil.
Meni uzoqlarga olgan Haqiqat,
Harbir kelarman men senga qaytib.

* * *

"Avtobus derazasidan qarab ketsang",¹
Unutsang, dunyoni butkul unutsang.
Termulsang, sochingni yel yuvsa alqab,
O'ylasang faqatki hech narsa haqda.

Ko'zlaring yoshlansa quyosh nuridan,
Odamlar taftiga to'lsa o'rindiq.
Atrofga termulsang beg'araz, hushyor,
Nigohing qa'riga ko'milsa dunyo.

Quvnasang yo'llarni qilib ovoza,
Ochilsa betashvish yurtli darvoza.
Olis-olislarga qo'nsa xatarlar,
Bag'ringda yayrasa ozodparast qalb.

Sezsang-da, oh, o'zni sezsang bir erkin,
Fikrating matnini buzmasa hech kim.
Boshlasang o'zingga xayolot tiklab,
Ildizdor dardidan yonsa etiklar.

Yelkangga tashlansa osmonlar yuki,
She'r yozsang shamolning kitobin o'qib.
Yetsang-da, sukunat qa'riga yetsang,
Bir lahza o'zingni shoh faraz etsang.

¹ Rauf Parfi mistirasi.

"Avtobus
derazasidan
qarab
ketsang..."

* * *

Hush ko'tarib osmon yoritishar,
Yelllar bulutlarga tutar lab,
Changqoq yer yuzida yoqar sham
Ko'karmasdan so'lgan maysalar.

Quyosh kelar bevadek dodlab,
Muz taratar umrdek totli.
Yong har safar soladi yodga
Umri bo'lib ketgan hayotni.

Oshnam, kel, suyanchiq suyagil...

Bilasan-a...

Bilasan...

Kelmaydi kimgadir suyangim.

Bu tog'dir -

Asrkim poyida

O'sayotgan maysamiz, asli.

Bilmadim,

Turdimi dunyo joyida,

Dunyo qay dunyoning qaysi bir nashi?

Yonishsiz kuymadim,

Yonganlar uzoq.

Bormoqqa qadam yo'q,

Tuproq narida.

Bosarin tuzoqdir,

Borarin tuzoq.

Kimlar Xiyonati baxt safarida?

Samar yo'q,

Benaflik oqar tomirda.

Aytarga so'z yo'qdir tillarimizda.

Biz kim? -

Ona yer tuprog'i qorilgan,

Qorishma Boshining qullarimiz-da.

Kelarkan savollar,

Bosh chanog'ining

Og'riqni ko'zindan yiqilgan...

...pasda.

O'zini aldadim,

Kunning oxirl...

Quyoshning yoragi -

Ohovlar karta.

Yetar.

Gap kelganda tinchmadim til,

Ayanti bor gapni aytmoqqa...

Biz kimni sog'indik,

Kimlar asrad,

O'tim yo'q o'limga tirik qaytmoqqa.

Mayli-da...

Ken - qashshoq -

Buyuk amaldor,

Kela qol,

Buyanchiq suyagil, oshma.

Harbi jarang urgan Sarbast qamalda

Buyanli yashayman bugundan boshlab.

Odil Hotanga

Har ne kelar, quyilar o'yg'a,
Dunyo – to'zim bilmagan quyun.
O'tmishimni, ertamni o'ylab,
O'zligimdan ayirar o'yim.

Dunyoyimdan dunyolar o'ldi,
Sochlari oq, lablari quruq.
Kimdir meni butkul unutdi,
Men hech kimni unutganim yo'q.

Ketmal

Qanchalar yaxshisan yonimda.
Qanchalar oson ketmak...

Ilmli bo'lar boshsiz kafalar,
Hoqsang, to'rt olgudek pastdir.
Asle, kimdir sahar-azonlab
Yeliradi moviy qafasl.

Qanot yozar odamlar – tushday –
Ikki olam ikki korakda.
Uchunq uchun yuksakda qushday,
Endi faqat osmon kerakdir.

Aylab o'ting,
Keting nariga,
In quvatis nega himing
Yarabingon quloqlariga.
Kun o'lar =
Kun turlar =
Yallimog'in ko'zlar
Paralangan olam ko'zlar,
Yuzlarimga kelib urlar
Bu modoning aytgan so'zlar!
...eglasni yo'qotgan so'zlar!

Osmon boshimizda moviy alanga,
Yorug'lik doimo g'olibdir jangda,
Borliq – arosarda tik qotgan tanga,
Illohiy baxt kabi tuyular, jonim,
Achchiq yoshlarimni to'ksam yarangga.

Tilsizimiz, so'zlovga so'zimiz qo'ldir,
Ko'zimiz manzili falakka yo'ldir,
Men senga to'layin, sen meni to'ldir,
Sassiz labimizdan sas chiqsa, jonim,
O'ldir o'zingni ham, meni ham o'ldir.

Men bu kun xiyonat, sen bu kun yorsan,
Men bu kun diyonat, sen bu kun orsan,
Men bu kun qiyomat, sen bu kun dorsan,
Umr ayriliqsiz o'tarmiz, jonim,
Bag'ringga o'q kabi sugilib borsam.

Maqbas devorini buzib to'rt yonga,
Jimlikni alishib sarafroz onga,
Yaksarjon jonini ko'paytib jonga,
Sharqiroq suv kabi oqarmiz, jonim,
Ko'hak tomirini to'ldirib qonga.

harbasar vojudlar haroratga zot,
kottiralar to'vash muammo azon,
Yorug'lik shamsiyo – dahshatli jazo,
Muhimni ko'k sari boradir, jonim,
Mingachar sahbat – muqaddas azob...

1. O'tgan yillar aro ikkimiz... Balki,
Hali yuraklarda so'nmagandir cho'g'.
O'layman o'tmishning ko'zgusin artib,
Qayta sevilish bor, qayta sevilish yo'q.

Sochimga qo'ndi oq, yuzimda ajin,
Sen ham qarigansan, ko'rganlar aytdi.
Bu kun ko'kka boqib, seni esladim,
Bu kun yoshligimga so'nggi bor qaytdim.

2. Qaysidir bekatda avtobus poylab,
Shamoldan junjilib, puflab qo'lingga,
Ko'zlar to'qnashadi, tanish ikki qalb,
Bilmadim, negadir sovuq ko'rinding.

Azaliy hayotday salom va alik,
Ikki jon ichinda ikki yot qabr.
Avtobus qo'zg'aldi, xayrlashmadik
Avval ko'rishmagan begona kabi.

Teskari qarangin kelar negadir,
Tasavvuf hayotdan yo'q endi ma'ni.
Hali o'z yo'liga tashladi za'if,
Teskari kuzatib turdin hammam.

Boqalar ko'zlariga yosh olib, sekin,
Yiqimda mushu chalar qadamlar.
Yo'sing javob bering, Asir kimsiz, kim,
Ey, menga teskari bo'lgan odamlar?

Hatgi manzilda qanday sir-asror,
Qayerdan kelдингiz, borursiz qayga?
Kavjilik havoiga bo'lsa shuncha zor,
Hamoviy yorug'lik - quyoshda ne aybzi?

Hamu kuzatib tashladi hech larza,
Hali o'z yo'liga o'z yo'lin oqsab,
Yiqim - hammasi tik bo'lgan mahalda
Yolg'iz men quyoshga teskari boqsam.

Ildizini kovlang daraxtning.
Butalamang,
Qo'l tekkizmang va
Quloq ilganча turing
Yaproqlarning shovqinlariga.
U go'zal daraxtdir.
Balki,
Mevalari totli va shirin.
Tushuna olmayman,
Nega daraxtning
Ildizi quyoshdan yashirin?!
To hayot bor ekan, ko'ka bo'ylagay.
Tegmang.
U o'zini tortadi baxtdan...
Nega bunday, axir?
O'ylamay
Ildizini kovlang daraxtning.

Ufqning og'zidan qizillik tomar...
Vujudi o'ladi qora sharpaning.
Bulutlar – kesilgan tomirim qonar,
Quyosh yonayotgan boshimdir maning.
Men yonib borarman, so'nmasman bu kun,
Osmon o'chog'ida portlarman to'lib,
Bo'g'zinga dorilib kelarsan nechtun,
Begona insonga atalgan o'lim,
Yo'llaring adashgan, yo'llarim boshqa,
Manzilga yeturmiz yarim-yarimlab,
Bir osmon zor ekan bir yongan boshga,
Uzib otajakman yelkalarimdan.
Boshsiz o'lim yo'qdir ikkinchi bora;
Tog'lar ko'kragida oyog'im tolsa,
Kimning olovda qoladi, yo Rab,
Osmon bir soniya yonishsiz qolsam.
Ko'zinga berkilgan yosh erur ul, yo,
Javobgar javobgar javobidir tub.
Bir laha yorishib oladi dunyo
Qulab borayotgan boshimni tutib.

MUNDARIJA

Vafo Fayzulloh. Yoʻl juda uzun.....3

“Kiravering, deraza ochiq...”.....6

“Rasm soling...”.....7

“Ketar ekan ofob narilab...”.....8

“O, naqadar maftun etar oʻziga...”.....8

“Sobit togʻlar sadosi.. Aks-sado...”.....9

“Siniq derazadan boqadi olam...”.....10

“Kunlarim, beshafqat kunlarim...”.....11

“Tinglanar shaharning sokin alhoni...”.....11

“Yomgʻir yogʻar, malla sochim hoʻl...”.....12

“Olis-olislariga boqqanda odam...”.....13

Maftred.....14

“Janub sari uchlar turnalar...”.....15

“Boshlanar sukunat sadosi...”.....16

Tushuncha.....18

“Tuman ogʻushida nam olar tuproq...”.....18

“Sharplarning qadamlarida...”.....19

“Yuragimga boqdim koʻzingdan...”.....20

“Tubka. Qoʻngʻiroq, harangdor tovush...”.....21

“Oʻzingni qiyname suratim quchib...”.....22

“Quyoshni izladim...”.....23

“Yoʻlga chiqmang, Yoʻllar qorongʻu...”.....24

“Bir ajib tush koʻrdim...”.....25

“Na sas keldi, na-da bir sado...”.....26

“Sira eglimadi bu gʻurur...”.....26

“Shoʻx soylarning koʻzgularida...”.....27

“Qoʻrqinch, Sado kelar: “Alvido!”...”.....28

“Oʻt boʻlib yonmaydi ikki kaftimiz...”.....28

“Oy, yana ikkimiz yoʻlgʻiz...”.....29

“Kel...”.....29

Hanyutan tibadangan, ey sho'tik bag'rim. 30
 kaban. 31
 ti o'at mayin labngdan bol. 32
 jiruan ganyoyogan qorib ichud. 33
 Asat. 34
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 35
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 36
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 38
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 38
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 39
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 39
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 40
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 42
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 43
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 44
 Hanyutan tibadangan qorib kaban. 45

